

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredno pomenljivo in drago po prenosu, kar velja po pošti prejemati za avstro-ogorske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 60 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiridesetih petih vrst 6 kr., če se omenilo enkrat tiskati, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiskati.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne računi, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Izpremembra ministerstva.

„Mi upamo, da bode Nj. veličanstvo poklicalo konči v svoje svetovalstvo mož, ki bodo s svojim nepristranskim posredovanjem naredili oni mir mej narodi, katerega si naš vladar želi, in katerega država v tem resnem času tako silno potrebuje.“ S temi besedami so češki narodni poslanci popustili pasivno politiko glede deželne zbor, in zopet vstopili vanj. Ta klic prihaja iz Prage ob času, ko se sploh prizna, da je naša vnanja politika (če prav proti volji sodelujočih državnikov) bolj slovanska postala; ob času, ko se ravno govori o dopolnitvi ali izpremembah ministerstva vsled Lasserjevega odstopa; ob času, ko vse, kar ne spada pod ustavoverno interesirano kliko, izpoznavajo, da tako ne pojde dalje z našo državo, ako hoče mogočna biti, da so nemški psevdoliberalci naš državni voz tako v blato zapeljali, da ga bode težko na boljši tir spraviti. V tistem času je klic češkega naroda po izpremembah vladanja, po odpravi onih elementov, ki so z zatiranjem slovanskih narodov le razdor in prepir mej narodi sejali, opravičen, in tudi mi upamo, da se Čehi v svojej nadi na cesarja ne bodo premotili.

Kakor se namreč „Pester Lloyd“ iz Dunaja piše, je delo ob obnovljenju ministerstva na nagloma ustavilo se, in se rečenemu listu trdi, da je to več kakor vnanje strinjane s potovanjem cesarjevim na Tirolsko. Ta najnovejši zaobračaj, pravi „P. L.“, nij baje starejši, nego tri dni. — Tudi oficijozni glas v „A. A. Ztg.“ je morda v tej dotiki, da na Dunaji resno na to mislijo, kako bi Andras-syja, očeta Auersperg Lasserjevega ministerstva odpravili, in ga nadomestili z osobo, Rusiji, t. j. Slovanstvu bolj prijazno.

Tudi v deželnih zborih — kateri na ve-

liko jezo nemških centralistov zdaj še avstrijsko občinstvo bolj zanimajo, nego razprave državnega zbora — glasi se terjatev po izpremembah ministerstva. Razen uže tu od kraja izrečene želje Čehov, nasvetovali so tudi štajerski nemški konservativci in Slovenci adreso na cesarja zaradi nevarnega položaja države v cerkvenem, socialnem in narodnem obziru. In Moravani so nasvetovali adreso na cesarja, v katerej terjajo izpremembe vlade, in dvombe nij, da za njimi pridejo še drugi deželni zbori.

Če pa se ta občni klic po izpremembah sisteme in vlade tudi še ne slisi, in ne izpolni zdaj precej, gotovo se bode kmalu. Drugo leto uže so nove volitve v državni zbor. Ustavoverna stranka, ki je uže zdaj pri volitvah tako slaba izkazala se po raznih krajih, bode drugo leto zlasti po kmetih povsod porazena. Tačas bode gotov čas za nam dovoljnejše izpremembe. Vstop Čehov v deželni zbor nam navešča, da tačas bomo tudi njih imeli v sredi mej aktivnimi boritelji za jednako-pravnost Slovanov avstrijskih.

Iz Bosne in Hercegovine.

Da si ravno danes k nam nij še prišlo potrjilo, da so naši uže tudi Zvornik, zadnje večje mesto v vzhodnji Bosni vzeli, vendar mora priti vsak čas in vse upanje je, da bode zasedenje Bosne in ukrotenje upora končano še to jesen, in pride večina naše vojske domov.

Iz Belgrada telegrafirajo: Kakor naša (srbska) obmejna vojska poroča, beže turški uporniki v popolnem neredu proti jugo vzhodu Bosne. Tukaj se misli, da se Zvornik še braniti ne bode skušal, ker bi v zvornškem kotlu Avstrijci vse vstase lahko ujeli, ako jih zmaga-jo. — Mnogo turških beguncev prestopa

srbsko mejo, kjer jim Srbi orožje poberó, in jih zapró, da jih bodo potlej v Macedonijo izpustili.

Žandarmerija se bode v Bosni naredila ravno taka, kakor je pri nas. Te dni je šlo uže 52 čeških žandarmov doli. Žandarmi v Bosni dobodo 15 gold. več na mesec, in namesto 15 dobodo 60 patron. Tudi iz Dalmacije in od nas pojde menda kaj žandarmov doli. Prav prijetnega posla bogme da ne bodo imeli!

Iz Travnika v Bosni, kjer je naš kranjski polk, se piše „Ed.“ 10. septembra: Pisal sem vam zadnjič, da je tukaj vse ubogo, kamor koli človek pogleda; take so tudi turške prodajalnice in židovske, da se Bogu usmili. Pri teh skupih se ne dobiva družega, razen pokvarjenega ruma in žganja po čudno visokej ceni. Liter hrvatskega vina, katerega so včeraj prvič prodajali, velja 1 gold. 20 kr., ali ne mislite, da je kakov prosek ali teran, navadnemu lehku vincu so postavili to ceno. — Kruha belega tukaj nij, nahajajo se le turške pogache (kruh brez kvasa), za katerega pa naš želodec nič ne mara. Najboljši kruh je v Travniku še vedno komis, katerega naši častniki kakor maslene rožičke uživajo. — Od težkih maršev v vednej mokroti so nastale tukaj bolezni: mrzlica in tudi griža pa legar (tifus). Doslej jih je zbolelo osem; upamo pa, da ne bode tako hudo, ker so nas zdaj spravili pod streho; to je kaj ugodno, kajti po dnevi je huda vročina, po noči velika rosa in precej mrzlo.

Upamo, da se vrnemo domov, ko Livno vzamemo, ter se izkrcamo na ključu S. Carlo.

Boji na balkanskem poluotoku.

Uže odkar se bijejo boji na balkanskem poluotoku za sveto pravico, svobodo in za

Listek.

Črte in črtice!

II.

Zmotil sem se, gospa, grdo zmotil, ko sem vam danes teden pripovedoval, da ima več na glavi, nego Bsmark, — kajti tudi tam ima menj, in je le tako previden, da skriva na umeten način to golino. Kaj bi ne, — kajti tudi notranjo golino vé mož na jako umeten način skrivati. Kdo bi mislil? Pa le žujte, zgodilo se je nekaj nenavadnega. Koncem seje oglasil se je k besedi. Razume se, da je to vzbudilo občno strmenje, občno pozornost. In vstal je v istini, — vstal. Pa ne tako, kakor dr. Zarnik, stol odrinši, ne tako, kakor dr. Vošnjak, z desno roko pomignivši, ali kakor Dežman, pas pri hlačah — pardon, pa je istina — hlačni pas pritegnivši, nego

vstal je počasi, umetno, kakor bi se bil pred zrcalom pri Maliči vadil s pomočjo našega gledališnega vodje — tri cele ure — vstajati k govoru. In to, gospa, osupnilo, presunilo nas je, — pa to je bilo tudi — vs; kajti kar je potem bilo, — vse nij bilo nič. Mož je bral neko kratko „stilbungo“ g. Vestenekovo, — kateri včas čuti potrebo, vaditi se v tadih rečeh; in nekov mladi fant, očitno učenec normalke, in morda prihodnji senator, ki se je bil na skrivnem splazil na galerijo, dejal je svojemu sosedu sovrstniku: „Veš kaj, ta-le bi pri nas dobil v „brani“ gotovo „cvajte“! Kaj ne, gospa, da nij prav, da se spuščajo tako mladi fantiči na galerijo?

In ko sem ju v zadnjič bolj natanko ogledoval, tega našega junaka in kolega njegovega, ki se je mej grofe in barone vsedel, namreč kamniškega župana Keclja, izprevidel sem, da sta si ta dva moža mnogo bolj po-

dobna, nego bi človek na prvi pogled mislil. Oba sta prej po slovenski kleti znala, nego po nemški; in o gospodu Keclju še zdaj trdijo, da tamkaj mej grofi in baroni, kadar seja predolgo traje, na tihem prav robato, pa le slovensko hudiča ali zlodja pokliče. Pa Bog je milostljiv, in kamniški frančiškani tudi nijso hudi! Pravijo, da gre g. Keclj večkrat tja na kosi o.

Pa idimo dalje. O obeh senatorjih gre govorica, da nobeden nju nij veliko študiral. Jeden baje tri normalne razrede, drugi pak še tretjega nij mogel zmagovati. Zato je pa tudi umljivo, da je gospod Martin iz Krškega zadnjič, ko je šel skozi Šelenburgove ulice, bral tam firmo necega črevljarja „J. Šiller“, nehote postal, del prst na čelo, in se obrnil proti višnjegorskemu baronu, ki ga je spremljeval, z vprašanjem: „Wo habe ich diesen namen gehört? In višnjanski baron „Tafel“,

zboljšanje stanja slovanskih kristijanov ter za omiko in napredek sploh, se vse Slovanstvo jako zanima za stvari, ki se na jugu godé od Adrije do črnega morja. In kaj bi se ne? Saj imajo jugoslovanski boji le blag namen: uničiti sovražnika kulture, onega, pred katerim se je nekdanja cela Evropa tresla, pod čegar vlado je veliko Slovanstva trpelo stoletja najhujše muke; kajti bilo je v sužnosti, nij moglo se ganiti, nič storiti za napredek, po katerem je vselej hrepenelo, za katerega je zmožno in ga hoče doseči.

Rekli smo: vse Slovanstvo se zanima za prekucije na jugu Dunava. Vse se udeležuje bojev, če ne ravno vse z orožjem, pa z duhom; ono je spremljalo od začetka vse vojne čine, vse dogodjaje, veselilo se zmag in plakalo, kadar je osoda nesrečne brate stiskala.

Odkar pa je osoda določila, bolje rečeno berlinski kongres sklenil, da bi i Avstrija pripomogla h kultiviranju turških dežel, da bi i ona pomagala, da bi se naredil po dolgem bojevanju zopet mir, in se jela razširjati omika tam, kder je tavala doslej večina prebivalstva v temoti, kder so fanatični privrženci mohamedove vere divjali, kristijane morili, ropali in ubijali; začelo se je posebno ozirati na one kraje avstrijsko jugoslovansko, kajti ono je uže davno najbliže turški državi, čutilo bolečine in slišalo prošnje na pomoč bratom, ki so bili vedno le sužni osmanske vlade.

Nasprotno so pa pri nas sovražniki Slovanstva bili vedno zoper ono pomoč, ker se bojé slovanskega elementa, ker ne privošči Slovanu nič kar bi ga povzdignilo. In če tudi je bilo opiranje veliko, se je vendar izpolnila naša želja, in naša vojska je šla čez mejo.

Žalibože, da se nij naših vojakov v Bosni in Hercegovini tako sprejelo, kakor bi bili za služili, pa tudi nas večina, namreč, da nam bi bili prišli Bosnjaki in Hercegovci s živio-klici nasproti, ter se nam uklanjali in pozdravljali naše dobre namene. Marveč je divja mohamedanska druhal, ki neče vedeti nič za pravico, red in postave, planila na našo vojsko, zoperstavljala se jej in še vedno tako dela, in kakor smo videli ne brez uspeha.

Koliko surovosti, koliko nečloveškega dejanja so uže ti divjaki učinili, nam nij treba naštevati. Ne le sedaj, kar se ž njo naša vojska bojuje, ampak kar je osmanstvo prišlo kaliti mir v Evropo. Naši nasprotniki nijso verjeli, kar smo mi vedno in vedno poudarjali ter dokazovali, le zagovarjali so Osmane, sla-

vili njih orožje, povzdigovali njih zmage in zakaj? Iz samega sovraštva do Slovanov!

Sedaj pa uže počasi, ko ves svet zaničuje Turka, priznavajo, da nijso Osmani za evropsko omiko, da nijso za pravično vladanje ter da jim gré nazaj v Azijo, od koder so prišli v Evropo ropati.

Ali pa se bode to kmalu zgodilo, da se bode pomelo Osmane čez Bosporus? — To se da teško povedati, boji še nijso končani, nij se še dovelj krvi prelilo; treba je še dosta storiti, da se izpolni naša želja.

Sedaj vidimo še velike zmešnjave na Balkanu, kder hoče vse prijeti za orožje za existenco. Zelo teško je povedati, kaj nam priinese najbližja bodočnost pri takih razmerah. — Veliko jih nij mislilo, da bode iz malega upora v Hercegovini nastal tako velik ogenj po vsem balkanskem poluotoku, da bodo imeli diplomatije toliko opraviti, da bi se naredil zopet mir. Sedaj je razmerie še resnejše in nevarnejše, zato nečemo uže naprej izreči in sklepati, kar nas pričakuje v prihodnosti. Upajmo raje le, da bode naše orožje vselej zmagovalno, in se nam bodo pridružili še sosede na Balkanu, pa se bode kmalu barbaričnemu počenjanju Turčinov konec naredilo — Slovanstvu in narodnej svobodi na korist.

Znamenite so besede ruskega „Golosa“, ki pravi: „Če bode mir odvisen od Rusije, sme svet zagotovljen biti, da ga bode imel; ali žalibog se je na balkanskem poluotoku neizmerno veliko goriva nakopičilo, v katero je pala iskra iz berlinske kongresne kovačnice. Ta iskra more ravno tako ugasniti, kakor more tudi vroč preliv lave postati, kateri bode morda objel vse slovanske rodove, ki hote imeti ravnopravnosti.“ O.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. septembra.

Češki listi poročajo, da so češki poslanci jednoglasno sklenili, tako dolgo ne iti v državni zbor, dokler bode to ministerstvo in ta sistema na krmilu.

Cesar je ob hudem dežji 26. t. m. prišel v Innsbruck. Vendar ga je velika množica ljudi navdušeno sprejela. Razsvetljava je bila lepa.

Denes se snide hrvatski sabor. Pravi, da bode le prav za malo časa sešel se, da voli deputate v peštanski zbor.

Magjari nadaljujejo svoj upor. Bereski komitat je sklenil 25. t. m. v svojej

generalnej kongregaciji, da se ima na državni zbor peštanski peticija vložiti, naj se vlada v obtožni stan dene zaradi okupacije Bosne in Hercegovine. češ, da kralj brez privoljenja državnega zbora ne sme vojevati, vlada pa ne sme nobednega mandata brez zborovega dovoljenja sprejemati.

Vnanje države.

Na grškej meji Turčija vedno več vojske kopiči v Epiru in Tesaliji. Kakor se poroča „Times“, poslani so bili 30. avgusta trije bataljoni iz Soluna v Almiros. V Tesaliji je 25 000 mož turške vojske.

O afganistanskem vprašanji poroča „Reuter Office“ iz Simle 26. t. m.: Kljub vojaškim naredbam se misli, da hoče angleška vlada počakati, kako se bodo stvari razvile, in kako se bode emir obnašal, predno hoče svojo vojsko v Afganistan poslati. — Na perzijsko-afganistanskej meji so naredili se resni nemiri. — „Standard“ poroča iz Bombaya: Marširanje na Kabul se ne bode še tako brž izvršilo, ker je prej treba neutralnost pogorskih rodov zagotoviti si. — Po tem taceu je Angležem grozdje kislo.

Dopisi.

Iz litljskega okraja 25. sept.

[Izv. dopis.] (Še enkrat II. učiteljska skupščina v Ljubljani.) V resnici je celo deželo iznenadilo poročilo v Vašem listu o drugem uč. sk. v Ljubljani, v katerej se je nesramnost in popačenost večine kranjskega učiteljstva pokazala v jasnej podobi. Slavno mesto na „proklete grablje“ priklenenega polža, Višnja gora, hrani v svojem ozidju novo doslej nepoznano luč kranjskega učiteljstva; prej narodnega, a sedaj ponemčurjenega g. Škrbinca. Stavil je predlog in ga prav „budalasto“ podprl, da naj se prostemu narodu odvzame edina pravica, katero je imel pri šolstvu: izbrati si mej prosilci učitelja za svojo šolo, in da naj se ta posel popolnoma izroči deželnemu šolskemu svetu. Predlog ta je bil z veliko večino sprejet. Človek, ki ima zdrave misli in količkaj čutja za svoj narod, mora strmeti nad to perfidnostjo. — Predlog je stavil oni sladki in gladki g. Škrbinec, ki ima usta polna medu in ljubeznjivosti, a srce protinarodno. Znano je seveda, da za g. Škrbincem tičita en baron in en vitez, ali da se on da zlorabiti za namene, ki v srce žalijo vsakega Slovenca, in se da v takó osodepolno javnost potiskati, to je vendar prehudo. Obljubljena mu je neki za tó služba na mestnej šoli ljubljanskej. Z veselo zadovolnostjo jo sme nastopiti. Tudi „Novice“ so v poslednjem št. glasoviti predlog Škrbinčev in njegove razloge zanj dobro oskrbale, vendar naj sledi tu še nekoliko opazk. Čisto prisiljen je razlog, ki ga je g. Škrb. sevóla le „pro forma“ navajal, da župniki pri izbiranju novih učiteljev za farno šolo gledajo v prvi vrsti na to, da se pridobi za cerkev dober organist brez ozira na tó, je-li tudi spreten učitelj. Da se gledá tudi na izurjenost v orgljanju in petju, in da se izmed dveh prosilcev, katerih jeden je izvrsten orglavec in pevec, drugi pa menj izurjen, izbere prvi, — je gotovo in popolnoma opravičeno, kajti vsaka fara želi, da je orgljanje in petje v cerkvi dobro oskrbljeno. Čuditi se je, da g. Škrb. spoznava orgljanje nekako nepotrebno in nedostojno modernega učitelja, saj je znano, da se on sam ponaša s tem, da je dokaj izurjen orglavec in vodja cerkv. glasbe, ne gledá na to, da se mu ravno taki postranski „športeljni“ prav izdatna pomoč ob kakej hudej uri. Najbrže pa je hotel g. Škrb. utemeljevati svoj predlog z ravno navedenimi pomisliki duhov-

kakor mu Višnjanje pravijo, je bil jedenkrat vojak, — menda lejtendant, ka li? — in tedaj je bral vedno in samo „Floh“. Zato je pa tudi brzo in mično odgovoril: „Der kniebeisser im „Floh“ spricht gern von einem jungen Schiller“. In Martin Hočevár je bil zadovoljen, ka je pokazal, da tudi on nekaj — vè, če prav ne toliko o literaturi, kakor višnjanski baron.

O kamniškem županu sem dejal, da se je vsedel mej grofe in barone, in ljudje ugibljejo — zakaj? Ti trdijo, da zato, ker se sam čuti tudi plemenitega, ko je vitez „vom heiligen grabe“; drugi pak menijo, da zato, da bi se nekoliko finih in plemenitih „manér“ naučil. Govori se, da so mu domá v Kamniku tako svetovali, rekoč, da bo vendar nekaj „profitiral“ od deželnega zbora. Tako ima vsaka stvar svojo praktično stran, in Dežman ne naglašá zastoj: „der prrrraktische Krrrainer“.

Sicer pak g. Kecelj nij posebno zadovoljen z deželnim zborom, vzlasti radi tega ne, ker seje tako dolgo, in celo čez poludne traja. Njegov iskreni prijatelj in znani „tri sto hudičev“ dejal mu je neki prerokovaje, ko sta se poslavljala o priliki odhoda njegovega k deželnemu zboru: „ga boš uže videl — hudiča prekletega!“ — Oh, pardon, oprostite gospa, pozabil sem, da vam pišem, — tako sem se zamislil v te možake! Pa vi ste tudi milostljivi, in ako vam obljubim, da vas hočem v prihodnjič odškodovati, ter peljati vas v finejšo družbo, — pozabili bodete tudi mojo — pozabljivost. Pa zdaj bom mož beseda, predstavil vam bom prihodnjič „das Goldtonerl“ iz kazine, in še nekoliko družih; samo — fine elegantne ljudi. Le pripravite svoj „eau de cologne“. —vič.

ščino malo oplaziti. Uzrokov črtiti jo ima do-
volj, prepikantni so, da bi jih tu opisali; in
g. Škrbinec sam najbolj vé, da so mu te za-
device napravile uže marsikako sitnost. Gosp.
Škrb., pohlevni oproda „slavnega“ viteza in ž
njim vred enakega značaja, prej narodni Janko,
a sedaj ponemčurjeni „Hans“, — on si je s
svojim predlogom postavil sebi primeren spo-
menik v dnevnej zgodovini novodobnega šol-
stva na Kranjskem.

Iz Pohorja pri slovenskej Bistrici
26. septembra. [Izv. dop.] Propad Seidl-See-
derjev je tudi nemškutarje našega okraja jako
poparil. Ohladiti si zdaj hote jezo z ovadbami
da so baje nekateri volilci bili od narodnih
agitatorjev podkupljeni. Sodnijska preiskava
bode kmalu dokazala popolno ničevost tacih
bedastih in hudobnih sumničenj, katera se mo-
rejo roditi le v glavi tacih ljudi, ki samo
druzega ne poznajo pri volitvah, nego lažljivo
obrekovanje nasprotnih kandidatov, terorizem
in strahovanje, da ne govorim o opijančevanju
na večer in v jutro pred volitvo. Sramotno
je res bilo za nemškutarsko stranko, da sta
dva njenih privržencev tako pijana prišla v
volilno dvorano, in sta komaj jecljala Seidl-
Seeder. Edino sredstvo, s katerim narodni
možje pri volitvah uplivajo, je pravičnost stvari
in resnica. Ljudstvo pa čim dalje bolj izpo-
znava, kje so njegovi pravi prijatelji. —

Pri nas celi teden dežuje, včeraj in de-
nes je vrh tega še pihal oster veter. Vode
močno naraščajo, sinoči je bila v Tepini pri
Konjicah velika povodenj. Letošnjega vina bo
kakor se zdaj kaže, saj za tretjino več od
lanskega, o kvaliteti pa se zdaj še ne da so-
diti. Boljše bode, kakor je bilo lansko.

Iz mariborske okolice 27.
septembra. [Izviren dopis] (Graška vza-
jemna zavarovalnica.) Graška zavaroval-
nica, odkar je dr. Schreiner postal njen
advokat, jako surovo postopa proti zavarovan-
cem. Vloženih je pri raznih sodnijah na stotine
prošenj za eksekutivno cenitev zemljišč zaradi
zaostale zavarovalnine. Društvo ima na razpo-
laganje politično eksekucijo, ki nič ne
stane; zakaj ubozemu kmetu take nepotrebne
troške delati. Dr. Schreiner n. pr. računa, da
spiše pobotnico o 7 gld., troškov 2 gld. 50 kr.
Bi li naše gospodske ne mogle to stvar malo
v preudarek vzeti? Nij li njih dolžnost varo-
vati davkoplačujega kmeta?

Iz Krškega 27. sept. [Izv. dopis.]
Pri požaru dne 23. julija t. l. v Velikej vasi
pogorele so 4 hiše, 9 gospodarskih poslopij z
vsemi uže spravljenimi poljskimi pridelki, po-
hištvo in gospodarsko orodje; škoda znaša nad
8000 gld. Okrajno glavarstvo je privolilo na-
biranje milodarov v celem političnem krškem
okraji; na to je županstvo napravilo poseben
oklic, v katerem se obrača do dobrosrčnih
ljudij v občini s prošnjo za prostovoljne do-
neske velikovaškim pogorelcem. Izid nabiranja
še sme dovoljen imenovati, če se pomisli, ko-
liko so p. n. mestjani v Krškem pri vsaki
priliki, posebno pa letos vsled mobilizacije (po-
strežba domačega polka pri odhodu skozi Videm
v Bozno z 10 vedr. vina, okolo 180 gl. v got.
denarju za rezerviste, skoraj ravno toliko za
ranjence i. t. d.) žrtvovali — vendar tudi se-
daj niso zaostali in so prihiteli v pomoč svo-
jim bližnjim sosedom, kakor razvidno iz tu
sledečega imenika gg. dariteljev:

Fr. vitez Kalina, dež. predsednik 20 gl.;
W. Pfeifer, župan in državni poslanec 10 gl.;
M. Hočevan, državni poslanec 20 gl.; Dr. K.

Koceli, odvetnik 2 gl.; M. Aussetz, c. kr. po-
star 2 gl.; Dr. R. vitez Rüling, c. k. komisar
2 gl.; Fl. Jermann, c. kr. davkarski inšpektor
2 gl.; K. del Cott, c. kr. komisar 2 gl.; E.
Gosler, c. kr. inženir 1 gl.; L. Semen, c. kr.
sodnik 1 gl.; Fr. Bömbes, posestnik in lekar
1 gl.; H. Štancer, trgovec 1 gl.; F. Auman,
trgovec 1 gl.; R. Engelsberger, trgovec 1 gl.;
J. Rumpret, posestnik 1 gl.; W. Pollak, pod-
vzetnik 1 gl.; O. vitez Vestenec, c. kr. kon-
cipist 2 gl.; Fr. Gregorič, posestnik 1 gl.; A.
Zotter, posestnik 1 gl.; A. Jugovic, posestnik
in pek, moke in kruha v vrednosti 10 gl.

Domače stvari.

— (Kranjski deželni zbor) je imel
včeraj v soboto svojo 5. sejo. Brala se je in-
terpelacija poslanca Potočnika in tovarišev
zaradi teroriziranja in odstavljena poštarja
g. Čoza pri sv. Roku poleg št. Vida. Deželni
načelnik g. Kalina je obljubil odgovoriti pri-
hodojč. Poslanec Detelja je utemeljil svoj
znani predlog glede ohranjenja gimnazije v
Kranji. Vestenec je utemeljeval svoj predlog
o šolskih zadevah. Pri raznih pozicijah šol-
skega fonda so bile živahne debate, katerih
so se udeležili Klun, Svetec, Navratil,
Poklukar, Savinschek, (kateri se je
najbolj blamiral, ker njegovih predlogov še
njegova stranka nij podpirala), Vestenec
in drugi. Poslednji, Vestenec, je moral zopet
prav debele slišati zaradi svoje samovoljne in
nepostavne agitacije. — Seja je trajala od
10. ure dopoldne do 3. ure popoldne.

— (Na ljubljanskem močvirju) je
vsled dežja zadnjih dni povodenj tako velika,
da je v vse hiše prišla. V Lipah ima na pr.
jeden posestnik vode 6 col visoko še v peči.
Škoda je na ljubljanskem močvirju ta voda
naredila več kot 100.000 gold. Zakaj je
60.000 gold. v hranilnici naloženih, ki so jih
posestniki zoper povodnje zbrali?

— (Nemškutarji — sovražniki in
opravljivci našega ljudstva.) Glasilo
naših nemškutarjev „L. Tagblatt“ pripoveduje
zadnje sredo v dopisu iz Kranja, (katerega
so dunajski listi ponatisnili) da je v Predaslu
nek človek z imenom Kócijan, prišel k necemu
mrliču, ki mu je dva goldinarja dolžan ostal,
ko se je na oni svet preselil, in zaradi tega
mrliča po glavi udaril. — Gotovo, velika in
kazniva surovost. Vendar moramo protestirati,
če organ naših nemškutarskih protivnikov to
surovost jednega posameznega po svoji
starej navadi — celemu našemu narodu
kot lastnost pripisuje, ali kakor sam pravi:
„zur charakteristik unseres landvol-
kes“ pripoveduje. — Taki suroveži se pri
vseh narodih nahajajo, ne le pri nas; pri
Nemcih jih je morda še največ, vsaj menj ne
kot pri nas, torej naj nemški butelj ljubljanski
ne „karakterizira“ s tem vse naše ljud-
stvo! Kjer je mogoče, ti nemškutarji v svojih
novinah naše ljudstvo črnijo in grde, pri vo-
litvah pa hinavčujejo, da so prijatelji njegovi.

— (Odbor Sokola) naznanja, da se z
zimskim telovadnim kurzom prvega oktobra
poduk v telovadbi prav od kraja in sistema-
tično prične. Gospodom, ki imajo veselje do
telovadbe, je prilika dana, z elementarno te-
lovadbo vaditi in učiti se telovadbe. Udje dru-
štva Sokola se uljudno vabijo k udeležbi ele-
mentarnih telovadnih vaj. Isto tako se vabijo
gospodje prijatelji telovadbe, ki želijo telovadbe
s početka se vaditi, a niso še društveniki
Sokola, da pristopijo k društvu. Društvošina

znaša le 50 kr. na mesec. Telovadilo se bode
v ponedeljek, četrtek in soboto od 8. do
9. ure zvečer v društveni telovadnici, ki je v
Gradišči št. 16.

— (Vojaška štipendija.) Ljubljanski
okrajni glavar g. Wurzbach je daroval 1000
gold. za ustanovljenje štipendije za ranjene
kranjske vojake ali njih zapuščence.

— (Umrli) je v gornjem Gradu notar
Janez Pogačnik.

— (Gorenjsko železnico) je vsled
deževja mej Dovjim in Jasenicami nek potok
tako preplaval, da je bila vožnja 26. t. m. pre-
trgana za nekaj ur.

— (Posvečevanje poreškega in
poljskega škofa) dr. Janeza Glavina se
bode vršilo 6. pr. m. v Gorici. Posvečeval ga
bode prez. knez in nadškof Golmajer mej asi-
stenco škofov iz Ljubljane in Trsta.

— (Zlato mašo) bode obhajal denes
29. t. m. v frančiškanskej cerkvi ob 9. uri do-
poldne v Ljubljani obče znani in jako čislani
frančiškan o. Benvenut Crobath.

— (Vabilo.) Vsi čestiti odborniki, na-
mestniki in zaupni možje političnega društva
„Edinosti“ se uljudno vabijo k odborovej seji,
katera bo v petek 4. oktobra v dvorani tr-
žaške čitalnice ob 9. uri zjutraj, (via alle Poste)
št. 10 A, I. nadstropje. Dnevni red je: pri-
hoduji občni zbor. V Trstu, 26. septembra.
I. Nabergoj, predsednik. I. Dolinar, tajnik.

— (Povodenj.) Iz Ptuja se nam piše
27. sept. Na Koroškem se je od 26. na 27. sep-
tembra oblak vtrgal, ter je vsled tega silnega
deževja pri naš nastala strašna povodenj.
Predmestje na „Bregu“ je bilo do denes po-
poldne popolnoma v vodi. Vsled tega se bili
prebivalci tega predmestja celo noč po konci.
Škoda se ve da nij mala. Zdaj ko to pišem,
jevoda uže precej padla, ali dežuje še vedno.
— Tudi iz Račine pod Ljubljano se poroča,
da je voda tako vse preplavila, da so ljudje
živino iz hlevov na višje kraje signali in hiše
zapustili. — V Borovnici sega voda do že-
lezniškega jeza.

— (Dar.) Kakor iz denšnjega dopisa iz
Krškega razvidno je podaril velkovaškim po-
gorelcem v krške občini g. deželni predsednik
Fr. vitez Kalina zdatni znesek dvajset goldi-
narjev.

— (O slovenjgraške volitvi), ka-
tera, kakor smo včeraj poročali, v graškem
zboru še nij bila potrjena, piše iz Gradca v
„Slov.“ menda dr. Šuc sam: „Vsled tega bo
okrajno glavarstvo v Slovenjgradci moralo pre-
iskovati, in morebiti tudi vsakega od onih 34
Šucevih volilcev na protokol zaslišati, če in
kateri je iz strahu zaradi hranilnice ali okraj-
nega odbora g. dr. Šucu svoj glas dal; zasli-
šani bodo tudi gg. Andrej Krainer, Šoman in
Podržan, če se niso iz strahu zaradi hranil-
nice volitve zdržali. — No, hvala Bogu! Ko-
likor jaz vem, nij nobeden onih 34 Šucevih
volilcev, ali pa onih treh, ki so se volitve
zdržali, v hranilnico kaj dolžen, pa tudi
nij znano, da bi se bil kateri s hranilnico
strašil. — Sploh pa sta Bogina in Plešinčnik
pokazala, da bi bil vsak tak strah prazen. —

— (Nesreča v kamenolomu.) Anton
Štražčak od sv. Križa je kopal nedavno prod
v kamenolomu mej Šutno in Dolani v krškem
okraji; pri tem se je pa jedna skala utrgala, nanj
pala, ter ga je pesek, ki se je za skalo od-
rušil zasul, tako da je bil takoj mrtev. Stra-
žčak je bil oženjen in je 26 let starega sina
zapustil.

— (Orgljarska šola „Ceciljinega društva“) se bo pričela v četrtek 3. oktobra. Prejšnji učenci in oni, ki so se na novo oglasili, naj se zberó 2. oktobra ob desetih dopoldne v šolski sobi v Alojznici, kjer bodo zadnji imeli še prestati majhno skušnjo o tem kar znajo.

— (Požar.) V noči od 14. na 15. dan t. m. nastal je v šupi posestnika L. Stržina v Fužinah, občina Oslica pri Kranju, požar, ki se je kmalu tudi do hiše raztegnil. Zgorelo je razen te šupe tudi vse drugo okolo stoječe poslopje, 3 govede 1 prase, in vse žito in seno. Pri gašenju osmodila se je tudi soproga tega posestnika nevarno, kateri nij bil zavarovan. Kako je požar nastal, se nij moglo izvedeti, a sodi se, da je bilo navlašč zažgano.

— (V prepad pala.) Nesreča se je zgodila 17. t. m. okolo poludne v Trenti, ravno tam, kjer se Zadnjica, ki izvira izpod Triglava, steka v Sočo, izvirajočo izpod Travnika blizu krčmarja Jagra. Imenovani krčmar in edina 21letna hči, Marija Berginjec h. št. 42, šla sta dan z najetim delavcem, ki je imel postati nje prihodnji soprog, na visoko strmo goro „Čelo blizu Proseka“ travo žet. Hči je više nad očetom seno grabila, oče je niže travo žel, najemnik pa je šel po vodo. Kar naenkrat se hčerki spodrsne, dreze (krapše) zacvenkajo in kar na enkrat mimo očeta, kateri jo je komaj zagledal in mimo dohajajočega najemnika, ki je vodo nesel, njej in očetu, pade v blizu 70 metrov globok prepad, kder se je razbila in mrtva obležala.

— (Bolezen pri živini.) Iz Černič na Goriškem se piše v „Sočo“: Nij zadosti, da nam je nevihta in toča dvakrat v tem poletju lepo polje pokončala, — razsaja in mori tukaj uže čez dva meseca strašna živinska bolezen. Poginilo je uže vsled te nad 30 goved izmej volov in krav brez obilo prascev, svinj in dveh kobil; vse živali gotovo uže nad 50 glav! Škoda se ceni uže nad 3000 gld. Žival gre trdna in zdrava na delo in na pašo, ko pa domov pride, oslabi in v kratkem času, v nekaj urah je mrtva; nekatero živinče pogine uže na poti, drugo kar čez noč v hlevu. Gospodinja zvečer kravo po navadi pomolze, ko zjutraj z istim namenom h kravi pride, najde jo uže trepetajočo na životu in bolno in včasih uže mrtvo ležati! Navadno je bolezen od dnes do jutri. Žalost in strah dan za dnevom noč za nočjo; vsako jutro se sliši, kako je tam lep vol, tukaj krava s teletom obolela; pri tem mlada junica, pri onemu zopet prasec ali pa svinja s šestimi ali pa še več mladiči poginila. Kam bi se ubogi kmet obrnil, kje bo vzel, da si zopet pripravi prepotrebno žival, vola ali kravo?

— (G. M. Vodusek), profesor na ljubljanskej gimnaziji, je izdal pri Bambergu 5 pol velike osmerke obsežno učeno knjico „Bestimmungen der zeit, des meridians und der geographischen breite eines ortes, bestimmung absoluter höhen und der declination der gestirne.“

Poslano.

Konjice, dne 25. septembra.

V številki 38. „Slovenskega Gospodarja“ se iz Celja v poročilu o volitvah v deželni zbor tudi moje malovažne osebe omeni. Poročevalec o teh volitvah se začudi, da sem svoj glas samo za dr. Dominkuša oddal, ter glas za drugega poslanca v Konjice nazaj nesel. Na to ugovorim, da so volitve svobodne, in

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

da svoboden volilec nikomur za svoj glas nij odgovoren kakor svoji vesti. Poročevalec nadaljuje: „Ako bi bil dr. Brus naroden mož, ne bi bilo treba po Mariboru in po gimnaziji kandidatov iskati.“ Ta stavek mi je popolnem neumljiv. Če nijsem narodnjak, zakaj se peča poročevalec z mojo osebo; v nemčurških krogih me še niso našli, pa tudi v tiste kroge se ne bom nikdar izgubil, katere gotovo poročevalec iz Celja svoje imenuje. Prepričan sem, da je gotovo poročevalec naroden mož; žalibog, da se nij oglasil za kandidata; morebiti, da bi bil za njega glasoval, ali pa bi bil svoj glas tudi v Konjice nazaj nesel.

Nij še preveliko število narodnjakov na Štajerskem, zdi se mi pa, da nij primerno in dostojno, da Bog ve kakšen poročevalec si pravico pritrdi, poštene, za slovenski narod vnete može sumničiti.

Dr. Brus.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na tretje četrtletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponovó.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrta leta 3 gld. 30 kr.
Za en mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrta leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrta leta 4 gld. — „
Za en mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti prejeman „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Tuji.

27. septembra:

Pri Slonu: Pesar č iz Celja. — Gradšnik iz Borovnice. — Jeglič iz Gradca. — Tomc iz Suhora. — Schmidt iz Ljubljane.

Pri Malicu: Mayer iz Dunaja. — Rexinger iz Reke. — Steiner iz Kočevja. — Bergstein iz Dunaja. — dr. Juvašek iz Gradca.

Dunajska borza 28 septembra

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	63 „ 25 „
Zlata renta	72 „ 55 „
1860 drž. posojilo	112 „ 25 „
Akcije narodne banke	802 „ — „
Kreditne akcije	235 „ 80 „
London	116 „ 10 „
Napol	9 „ 30 „
C. kr. cekini	5 „ 10 „
Srebro	99 „ 90 „
Državne marke	57 „ 45 „

Več krojaških pomočnikov,

kateri želijo delo za celo leto, dobi pri meni poslovanje. Ponudbe pismeno.

Stefan Desančič

(321—1)

v Sisku.

Puške in revolverje

Lankaster dvocevka: po 35, 40 gld. in više,
Lefauchaux „ „ 23, 30 „ „ „
Perkusions „ „ 11 1/2, 17 „ „ „
Revolver 7 m/m: po 6 1/2, 8, 10 „ „ „
„ 9 m/m: „ 10, 12, 15 „ „ „
„ 12 m/m: „ 12, 15, 20 „ „ „
priporoča

Matej Soršak,

(320—1)

v Kropi na Gorenjskem.

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštin za merjeve (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—87)

Štev. 14194.

(316—3)

Razglas.

Za leto 1879 sestavljeni proračuni dohodkov in potroškov, mestne blagajnice, zavoda ljudskih sol, meščanskega zavoda, in splošnega ustanovnega zavoda, leže v smislu občinskega reda od

25. septembra do 16. oktobra t. l.

v magistratnem ekspeditnem uradu v splošni pregled, kjer se tudi kakošne opazke srenjčarov v zapisnik sprejemajo, da se mora mestni zbor o svojem posvetovanji na nje ozirati.

Mestni magistrat v Ljubljani,

19. septembra 1878.

Priporočilo.

Podpisani naznanja najuljudnejše, da je bil na svetovnej razstavi v Parizu, ter more zdaj izdelovati

obleke za gospode

po najnovejši noši, elegantno in prav po ceni. Svojim čestitim p. n. naročnikom za njih zaupanje zahvaljevajoč se, prosi se zagotovilom realne in ročne postrežbe še na dalje za blagovoljna mnogoštevilna naročila.

Franjo Železnikar
v Ljubljani.

(313—3)

Marko Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zelstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(19.)—78)

Nagla in gotova pomoč zoper bolezn v želodeci.

Dr. Rose

krepični balzam,

najboljše in najizdatnejše sredstvo za ohranitev zdravja,

čistitev in vzdržanje čistoče sokov in krvi ter za pospešenje dobre prebave, dobiva se pravi po 50 kr. in 1 gold.

vedno v zalogah: v Ljubljani pri lekarni-čarjih: G. Piccoli, Jos. Svoboda, Erasmus Birschtz; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekarnar; v Kočevji: Andr. Braun.

Vse lekarnice in večje prodajalnice materialij v Avstro-Ogerskeji imajo zaloge tega krepičnega balzama.

Glavna zaloga:

B. Fragner,

lekarna „k črnemu orlu“, Eck der Spornergasse Nro. 205—III. in Prag.

Prepis.

Brandeis, 12. januarja 1876.

Visokocestiti gospod!

Uže dlje časa sem trpel bolečine v želodcu ter se mi nij ljubilo jesti. Tu me je nekdo opozoril na Vaše zdravilo „dr. Rose krepični balzam“ in jaz sem ga zavžil.

Porabivši prvo sklenico, opazil sem uže dober vseh in ko sem še nadalje rabil Vaš balzam, so bolečine v želodcu uže popolnem izginile, dobil sem zopet apetit in zdaj sem do cela zopet ozdravel.

Zahvaljujoč se Vam najprisrčnejše, in najtoplejše priporočujoč „dr. Rose krepični balzam“ vsem bolnim v želodcu, se beležim z odličnim spoštovanjem

(5—14)

F. Staudigl.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“